

Nagykoalíció, avagy politikai összeborulás

A választás felé közeledve a politikai szótár leggyakrabban használt kifejezései a koalíció, a koalíciós készség, a leendő koalíciós partner. Ezen természetesen nincs mit csodálkoznunk, hiszen az elemzők szinte csak abban értenek egyet, hogy a választás győztes pártja nem lesz képes más meghatározó politikai erő bevonása nélkül stabil kormányt alakítani. Érdemes tehát alaposabban megvizsgálunk, mit értenek a főszereplők a koalíción, s mi húzódik meg a felszín alatt.

A pártok többségére jellemző, hogy nem nevezik meg egyértelműen leendő kormányzati partnereiket, de a kategorikusan elutasítandókat sem pontosítják, sokszor bizonytalanságban hagyva így potenciális szavazóikat. A magyarázat szerint a döntés

csak a választás első fordulójának eredményét ismerve

lehetséges. Ez az indok a koalíciós társak egy részére vonatkozóan még talán elfogadható, a kizárás tekintetében viszont semmiképpen sem. A tisztázatlanság háttérében a választó és a pártpolitikus — nem törvényszerű, de napjainkra jellemző — eltérő érdeke áll.

A választóknak a közéletben tájékozott része szellemi-ideológiai elkötelezettsége, erkölcsi mércéje és személyes helyzete által megszabott érdekének következetes képviselését várja el, ennek alapján tekintve más pártot társnak vagy politikai ellenfélnek. Szemében a koalíció feltétele az abban résztvevők céljainak, eszközeinek, vállalt értékrendjének, a nemzeti sorskérdések megítélésének lényegi azonossága, a vezetők szemé-

lyének kölcsönös elfogadása. Ezzel szemben a politikusok jelentős részét egy koalíció kialakításában a hatalomba kerülés, illetve az abban való bennmaradás vezérli, ennek érdekében kompromisszumok sorát kötik meg, az elvtelenektől sem riadva vissza. A politikai elit alkudozása a győztes táborba kerülésért — akár alapértékeik feladása árán is.

A többirányú koalíció lehetőségét a pártok egy része úgy tartja fenn, hogy még néhány lényegi kérdésben sem vall színt, leplezi igazi érdekeit, másnak tünteti fel magát, mint ami valójában

Az MSZP modern, európai szocialista-szociáldemokrata pártként szeretne megjelenni, de ehhez legalább új arcok kellenének. Szabadulnának régi gőnceiktől, de nyugati szabású kabátjuk alól minduntalan kilóg a levehetetlenül rájuk tapadt pufajka. Persze, a régi elvtársak bizalmának megtartásához szükség is van olyan jól bevált vezérekre, mint Horn Gyula vagy Nagy Sándor. Aczél György szelleme pedig életre lehelte a politikai panoptikum viaszbabuját, Hajdu Jánost, aki a közéletbe visszatérve, cinikusan és büszkén ismétli meg 1983-ban megrendelésre írt

magyarellenes uszítását,

mintha közben 10 év el sem telt volna. (Az esetet ajánlom Eörsi István figyelmébe, ne feledje, ha legközelebb megint Csipkerózsika-álomra keresne politikai példát.) Az MSZP-nek kényesebb ízlésű baloldali választók számára is van ajánlata: a Király Zoltán vezette fiókpárt.

A liberálisokról sok újat nehéz mondani. Pártjaikat egymás számára átjárhatóvá tették, a személycserékkel a különbség

látszatát keltve. Az annyira vágyott politikai hatalomból való részesedés szempontjából lehet jelentősége személyek helyezkedésének, a választóknak is nyújthatnak ezzel — és a szatellitpártok létrejöttével — látszatkinálatot, de mindez csak színjáték. A lényeg változatlan: hatalom minden áron, az igazi ellenfelet pedig szélsőjobbnek titulálni, lefasisztázni.

És a jelenlegi koalíció pártjai? Ha négy éve egy Mengelev elkészítette volna a politikai elemek periódusos táblázatát, akkor ma döbbenet tapasztalná, hogy a legstabilabbnak hitt nemesgázok, a minden irányú kötés létesítésére alkalmasan több vegyértékűvé váltak. A „megtisztult” MDF és a KDNP meghatározó politikusai kifejezték már a koalíciós készséget a Fidesz irányába, az SZDSZ-szel kapcsolatban — a régi szavazók érzékenységére tekintettel — ez még csak sejtetett lehetőség. Az előkészület tehát megtörtént egy politikai összeborulásra — mindent feledve, mindenki mindenkivel, a részben tapsoló, részben eltakart szemű publikum jelenlétében.

Mi, magyar utasok, a Magyar Igazság és Élet Pártjához tartozók ebből kimaradunk, nem hívnak, mert tudják, hogy nincs hajlandóságunk ebben részt venni.

Van más feladatunk:

most, a 24. órában megteremtteni mindazok összefogását — legyenek akár más párthoz tartozók, szimpatizánsok, mindeddig közömbösek —, akik nem tapsolnak az előző színjátéknak, akik a rendszerváltozást nem így képelték el, akik egy keresztyén Magyarországot akarva, azért kiállni és küzdeni is hajlandók.

Balczó Zoltán